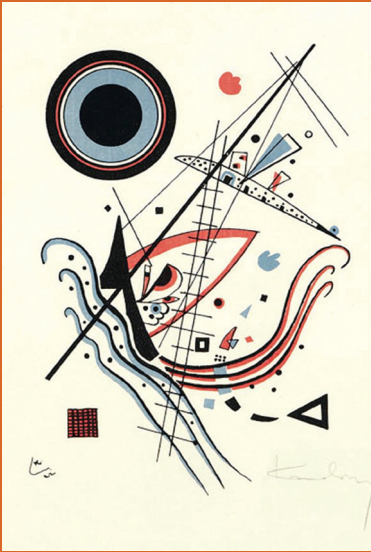

HECE ÖYKÜ

83

Ayın Söyleşisi:

Zeynep Hicret'le *Kırmızının Çağrısı ve Çolak Hattat* Üzerine

Merve Koçak Kurt'la *Oysa Rüya'dı* Üzerine

İlk Kitap Söyleşisi:

Bülent Ayyıldız'la *Durun Yanlış Anladınız* Üzerine

Rasim Özdenören / Hasibe Çerko / Bahtiyar Aslan / Mehmet Kahraman / Senem Gezeroğlu / Esra Demirci / Mesut Doğan / Zeynep Sati Yalçın / Sema Bayar / Engin Elman / Nura Muhammed Farac / Celâl Âl-i Ahmed / Yavuz Demir / Alpay Doğan Yıldız / Sercan Ceylan / Emin Gürdamur / Pyotr Kropotkin / Hatice Bildirici / Ahmet Sarı / Abdullah Harmancı / Tuba Dere / Gülhan Tuba Çelik / Ali Necip Erdoğan / Merve Koçak Kurt / Bülent Ayyıldız / Soner Oğuz / Betül Ok / H. Neşe Koçak / Serpil Tuncer / Mustafa Uçurum / Mustafa Sarı / Şerife Durna / Segâh Gümüş / Pınar Vardar / Abdülbaki İşcan / Serpil Güler / Murat Mahya Gürses / Fatih Kasva / Mehmet Şayir / Şerife Yerdemir / Burak Ş. Çelik / Mehmet Doruk Kandemir / Zeynep Tuba Öter

KÜLTÜR BİLİMLERİNİN MANTIĞI ÜZERİNE Ernst Cassirer

Türkçesi: Milay Köktürk, FELSEFE | 180 Syf.

Eğer felsefe asıl görevini hiç aklından çıkarmazsa, hem dünyayı bilme biçimlerinden biri, hem de insanlık kültürünün vicdanı olmak isterse, o zaman kendi tarihsel çizgisinde artık yeniden bu probleme yönelmek zorundadır. Felsefe sistemsiz bir ilerleme inancından vazgeçmek yerine, hem bu sözde “ilerleme” amacının erişilebilir olup olmadığını hem de bu amacın elde edilmeye değer olup olmadığını sormak zorundadır. Eğer burada bir kez şüphe doğarsa, bu şüphenin yatıştırılması çok güç olur. İnsanın gerçeklikle pratik ilişkisini dikkate alırsak, bu şüphe daha kuvvetli biçimde ortaya çıkar. İnsan alet kullanımı sayesinde, kendine, şeyler üzerinde hâkimiyet payesi verdi. Fakat bu hâkimiyet ona lütuf değil, beddua oldu. Fiziksel dünyayı kendi boyunduruğu altına almak için icat ettiği teknik onun kendine karşı döndü. Teknik sadece gittikçe artan bir kendine yabancılaşmaya değil, bir de insanın kendi insanî varoluşunu kaybetmesi şeklinde bir sonuca yol açtı. İnsanı ihtiyaçların tatminini sağlar gibi görünen araç-gereç, bunun yanında sayısız yapay ihtiyaçlar meydana getirdi. Teknik kültürün mükemmelleştirilmesine ilişkin her adım bu bakımdan gerçek manada bir felaket hediyesi oldu.

Ernst Cassirer

HECEÖYKÜ

EKİM
KASIM

83

KÜNYE

HECEÖYKÜ

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ
ISSN 1304-7604

YIL: 14 **SAYI:** 83
Ekim-Kasım 2017

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Ö. Faruk Ergezen

Genel Yayın Yönetmeni
Rasim Özdenören

Yayın Kurulu
Ali Karaçalı, Ali Ulvi Temel
Dinçer Eşitgin, Hatice Bildirici

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

İletişim
Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14
P.K. 79 Yenişehir/Ankara
İnternet Adresi: www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Son Okuma : Beyza Nur Demirci

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta web: sarakusta.com

Baskı: Dumat Ofset
Tel: (312) 278 82 00

2017 Yılı Abone Bedeli:
Yıllık: 80 TL.
Kurumlar İçin: 260 TL.
Hece ve Heceöykü Dergisi İçin: 200 TL.
Yurt Dışı: 100 Euro

Posta Çeki: 149582
Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayımlansa da yayımlanmasa da geri verilmez. İnkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 30.09.2017

ÖNYAZI

Rasim Özdenören/Toplumsal Ortam Suç ve Edebiyat / 5

ÖYKÜ

Hasibe Çerko/Beyaz Kıyılara Doğru / 8

Bahtiyar Aslan/Başkası'nın Hikâyesi / 11

Mehmet Kahraman/Cennet Gibi Bir Şey / 18

**Senem Gezeroğlu/Kendini Bacak Sanan Adam ve Ben,
Sağdaki Ben / 22**

Esra Demirci/Rüya / 30

Mesut Doğan/Ben Babamın En Aykırı Dalıydım / 33

Zeynep Sati Yalçın/Göğe Bakan Sevgili / 36

Sema Bayar/İstasyon / 40

Engin Elman/Bakır Çaydanlık / 44

BAŞKA DÜNYALARIN ÖYKÜLERİ

Nura Muhammed Farac/Körlük / 48

Celâl Âl-i Ahmed/Halk Çocuğu / 50

BAKIŞ

**Yavuz Demir/Şiddet(!)e Dokunan Metin Okuma ya da
Mükâlemesize ve Resimsiz Mahkûm Olmak Tecrübesi / 55**

**Alpay Doğan Yıldız/Hayat Teselli Olmaktır: "Duyulan, Görülen,
Okunan"lara Dair Hikâyeler / 58**

**Sercan Ceylan/Bireysel ve Toplumsal Çıkmazların Soyut Mekânı:
Kaybolmuş Kaderler Müzesi / 63**

**Emin Gürdamur/Haldun Taner Öykücülüğü: Hayatı Hayatın
İçinden Savunmak / 68**

Pyotr Kropotkin/A. P. Çehov / 76

FİLM ÖYKÜ

Hatice Bildirici/Esaretin Bedeli / 84

BENİM ÖYKÜM

Ahmet Sarı / 90

SON OKUMALAR

Abdullah Harmancı/Yunus Develi'nin Yeni Öyküleri / 92

KAHRAMANIMA MEKTUPLAR

Tuba Dere/Pencere İçine Oturmuş Bir Kadın / 96

İÇİNDEKİLER

YAKIN PLAN

Gülhan Tuba Çelik/Zeynep Hicret Öyküsünün
Temel Meseleleri /102

Gülhan Tuba Çelik/Zeynep Hicret'le Öyküleri
Üzerine: "Yaşadığım Semt, Karakterler Galerisi Gibiydi" /105

Ali Necip Erdoğan/Merve Koçak Kurt'un "Gerçekliği" /115
Ali Necip Erdoğan/Merve Koçak Kurt'la Oysa Rüya
Üzerine: "Yazmak Benim İçin Bir 'Rüyaydı,
Yaşamak Gibi..." /118

SÖYLEŞİ

Merve Koçak Kurt/Bülent Ayyıldız: "İyi Bir Metni Sıradan
Bir Metinden Ayırarak Şey Popülerlik Değildir." /124

ÖYKÜ

Soner Oğuz/Şehir-Zede /130

Betül Ok/Nokta ve Değnek /133

H. Neşe Koçak/Uçurtmacı /136

Serpil Tuncer/Kameralar /140

Mustafa Uçurum/Mutlu Son /146

Mustafa Sarı/12 Mayıs 1997-Pazartesi -15.45 /149

Şerife Durna/Kömür Karası /152

Segâh Gümüş/Ünlem /154

Pınar Vardar/Yarı Kaya /157

Abdülbaki İşcan/Merdivenler /161

Serpil Güler/Bir Günde İki Sürpriz... /165

Murat Mahya Gürses/Kadın ve Bahçesi /167

Fatih Kasva/Ayna /168

YENİ KİTAPLAR

Mehmet Doruk Kandemir/Okul Müdürü /173

Zeynep Tuba Öter/Son Bisküvi /174

Esra Demirci/Kaplumbağa Gölgesi /175

ÖNYAZI

RASİM ÖZDENÖREN

TOPLUMSAL ORTAM SUÇ VE EDEBİYAT

*H*ece Dergisinin Ekim 2017 sayısını EDEBİYAT VE SUÇ dosyasına ayırdık. Konu gündeme gelmişken sorunun özelde öykü ve romanla olan ilintisi üzerinde durulması gerektiğini de düşünüyorum.

Suç ile toplumsal ortam arasında bir bağlantı tespit ediliyor. Edebiyat ise içinde yer aldığı kültürel ortam ile bağlantı hâlinindedir. Bu demektir ki suçun yer aldığı toplumsal ortam ile edebiyat arasında karşılıklı bir ilişki bulunmaktadır.

Nitekim kriminolojide, suçlarla uygarlık ve siyasal rejim arasında bir bağlantının bulunduğu belirlenmiştir. Belirli tür suçlarla uygarlık, keza belirli tür suçlarla o ülkenin siyasal rejimi arasında ilişkiler olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin “beyaz yaka suçları” denilen suçlar, ekonomik ve toplumsal örgütlenmenin gelişmiş sayıldığı bir aşamasında işlenebilecek suçlardan sayılmaktadır. Bu tür suçun tanımı şöyle verilmektedir: “Beyaz yaka suçları, toplumda saygıdeğer sayılan sosyal itibara sahip kimselerin yürüttükleri, iş hayatında işledikleri sömürücü ve hileli ekonomik suçlardır.” (Kriminoloji, Dönmezer, İst. 1975, s. 57). Beyaz yaka suçları, günümüzün “ileri” toplumlarında aynı zamanda örgütlü biçimde işlenmektedir. Oysa “ilkel” sayılan toplumlarda suçlar müferriden işlenmekte, suç örgütlerine hâliyle ihtiyaç duyulmamaktadır.

Amerika gibi, iktisadi gelişmenin belli bir aşamasında bulunan bir ülkede, insafsız bir rekabet ortamında karşılıksız faydalanma ve kolay para kazanma felsefesinin örgütlü hırsızlık, yağma, banka soygunculuğu, rüşvet ve irtikap, karaborsa, vergi kaçakçılığı, uyuşturucu ticareti, vb. suçların meydana geldiği,

bu tür suçların kültürel ortamının da aynı toplum yapısı tarafından beslendiği ileri sürülmektedir.

Burada, kriminologların dikkatini çeken bir çelişki de aynı zamanda yaşanmaktadır. Uygarlık ilerledikçe şiddete başvurularda işlenen suçların azalması mantiken beklenirken, olaylar tam tersi istikamette akışmaktadır. Uygarlığın gelişmesi örf ve âdetlerde yumuşamayı sonuçladığından, ayrıca “Batı’nın ileri toplumlarında” etkili bir suç politikası izlendiğinden, şiddet belirten adam öldürme, ırza tecavüz, nası ızrar, isyan, kamu otoritesini temsil edenlere mukavemet gibi şiddetle birlikte işlenen suçlarda da, beklenenin tam tersine azalma değil, çoğalma görülmektedir.

Böylece Batılı ülkelerin bugünkü ortamında mutavassıtlık, hırsızlık, karşılıksız faydalanma, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma, sahtekârlık, rüşvet ve irtikap, yalan şahitlik, iftira, karşılıksız çek keşidesi, şantaj ve genel olarak her türlü beyaz yaka suçlarının çoğaldığı tespit edilmektedir. Üstelik suçluluğun giderek profesyonel bir nitelik kazandığı ve tekerrür oranının yükseldiği söylenmektedir (age. s. 61).

Suçluluk ile siyasal rejim arasında da karşılıklı ilişkiler belirlenmiştir. Şöyle ki, halkın duygularının ve düşüncelerinin serbestçe teşekkül etmesine yasal engeller konulan otoriter devlet rejimlerinde, suç sayılan tavır ve hareketlerin, fiillerin sayısı kendiliğinden genişler. Toplumun çeşitli alanlarında sivil örgütlenmeler yasaklandığından veya sureta serbest bırakılan örgütlenmelerin devlete ait sayılan ideolojiye hizmet etmesi mecburiyeti getirildiğinden; keza yönetici güçlerin eleştirilmesi yasaklandığından, bu ülkelerde fikir ve siyaset suçları yüksek oranlarda gerçekleşir. Rüşvet ve irtikap suçları da gene bu ortamlarda fazla sayıdadır. Ancak cebir ve şiddetle bastırıldığından adi suçların sayısı azdır.

Öte yandan demokrasi rejimi ile suçluluk arasında da şöyle ilişkilerin varlığı belirlenmektedir. Demokrasilerde, mülkiyete karşı işlenen suçlarda azalma görülmekte, buna karşılık suç işleme teknikleri yükselmekte, maharet gerektiren suçlar artmakta, adam öldürme suçları ile cebir ve şiddet belirten suçların sayısı azaldığı hâlde, hırs ve tamah suçları (beyaz yaka suçları) artış göstermektedir (age. s. 289).

Şu bilgileri aktarmadan geçemeyeceğim: bazı Amerikan büyük şehirleri, bazı siyasal tertiplerin kontrolü ve idaresi altında bulunmaktadır. Bu hususta siyasal partiler en büyük rolü oynamaktadırlar. Siyasal parti kamuya hizmet eder; fakat kamuya hizmet, parti yöneticilerinin kendi çıkarlarını sağlaması hususunda bir araçtan ibarettir. Siyasal tertibin kendi çıkarını sağlamak için yaptığı hizmetlerin başında, yasayı ihlal edenlerin himayesi gelmektedir. Siyasal tertip böylece, sağlayabileceği himaye aracılığıyla birçok grupların desteğini elde edebilmektedir. Bu nedenle, birçok endüstri dallarında çalışan

büyük müteşebbisler, ilerde sağlayacakları himaye dolayısıyla seçimlerde belirli siyasal grupları desteklemektedirler. Bu cümleden olarak devletin muhtelif kurumlarına sızmak suretiyle yasa ihlallerini görünmez hâle getirebilmekte veya bağlı buldukları iradenin belirlediği istikamette hareket etmeyi kolaylaştırabilmektedirler.

Öte yandan müteahhitlerle yapılan sözleşmeler de politikacılar için bir kazanç ve irtikap konusu olmaktadır. Böylece siyasal mevkiler zengin olmak için istenen yerler hâline gelmektedir. Politikanın böylece rüşvet, irtikap ve suistimal yoluna girdiği dönemlerde ve hâllerde polis ve mahkemelerin namuskâr olarak çalışabilmesi imkânı önemli şekilde sınırlanmaktadır (kısaltarak ve özetleyerek, age. s. 291-292).

Yukardan beri sunmaya çalıştığım tabloda günümüz Türkiye'sini çağrıştıracak bazı unsurlar tespit edilebileceğine göre, Batı uygarlığı istikametinde kat ettiğimiz mesafenin küçümsenmesinin kendimize haksızlık anlamına geleceğini düşünüyorum: en azından, işlenen suçların niteliği bakımından...

Konunun edebiyatı ilgilendiren yanına dönersek, edebiyat kültür ortamının bir yansımaları gösteriyorsa, suç ve onun türleri de edebiyatın gerçekliğinde yansımaları bulacak demektir. Ortaçağ kentlerinde beyaz yaka suçlarının belki silik bir temsilini görmemiz mümkün olabilir. Ama gerek bu suçların gerek banka dolandırıcılığı veya banka soygunu, gangsterlik ve her türden örgütlü suçların işlenebilmesi ve bu olayların edebiyat ürünlerinde yer bulabilmesi için yirminci yüzyılı beklemek gerekecekti. Elbette bu yansıma gazete haberine yansıdığı gibi günü gününe tecelli etmez. Olay kurumsallaştıkça edebiyat ürününde de yansımaları bulur.

Bu açıdan sinema ve TV daha dinamik biçimde durum alabiliyor. Seyircisine aktüel suçları daha erken yansıtabildiği gibi sanat alanına da daha erken aktarabiliyor. Ama sanırım edebiyat ürünü bir ölçüde tefekkürün daha yoğun olduğu bir ortam oluşturduğundan, artı, kurumsallaşmanın oluşumu zaman aldığından yansıma orada daha gecikmiş olarak vuku buluyor. Bu durum edebiyatın kendi iç değerleriyle ilgilendirilerek açıklanmaya uygun görünüyor.

ÖYKÜ

HASİBE ÇERKO

BEYAZ KIYILARA DOĞRU

O beton soğğundan taşa, o huzura kavuşabileceğimiz berraklığa dalmak için havaalanından hemen ayrılmak gerekti. Az sonra kırmızımtrak tozların zayıf yansımalarla savrulduğu asfalt yola girdik.

Sallanan ünlü pembe çalı durmaksızın yolumuzu kesiyor. Issız tarlalar çok yüksek yeşil otlarla çevrili ve bataklığı andıran toprak örtüsü kıpırdamıyor.

Ufuk püskürüyor şeyleri ve yaklaşıyor, çok büyük bir çölü kaldırmış ince ışımalar, dönenceler sanki.

Yeşil su damlacıkları gibi körpe zeytinler, taşlar ortasında yuvarlanıyor, devriliyor, yaprak uçlarını havalara kaldırıp batırıyor güne. Ve zeytinin garip alfabetini geride bırakmak üzereyiz. Yatışıyor, sarkıtıyor hançer kollarını, ışık kumsalına gömülüp kalıyor. O zeytin pencereleriyle zırhlı evden bir daha görür müyüm?

Kafam allak bullak, kılıç ağızlarında yanan ateşlerden bir demet dolaşiyor düşüncemde.

Akdeniz'in en eski, en koyu süt buğusuyla kaynaşmış zarafetlerine; bal renkli harikalara, taşın tok alımlılığına ulaşıyoruz.

Uyumsuz tortuları eski kentten çekip almak isteyen ruhumla bulvarı dolaşıyoruz. Fakat hep kenardaymışız, bu kent hep kenar boşluğundan ibaretmiş gibi bir duygu var içimizde.

Saat kulesinin mor renkli camlarını dönüyoruz, kulede akan sular, korkunç gürültüyle kaynarak yükselen, dönüp duran irisler var sanki.

Ah, böylesi düş koyuluğunun baltığından özgür deniz, oluşum zamanındaki deniz çıkageliyor uluyarak.

Kulenin yuvarlak kemerlerine daha da eğilmiş palmye; çalkantıdan türk-müş, sızlanarak soluyor. Fin mavisini betiklikler, kuleler.. ağır güneşte iç geçiren mermerler, işlemler, gül yaprağı kıvrımlarıyla incelmış ama dayanıklı, aydınlık, evrenin yüreğine batırılmışçasına bina gövdelerine dimdik saplanan güzel sütunlar.

Çeşitli mahallelerde ve hemen hemen her yerde kahverenginin hakimiyeti görünüyor. Ahşap çıkma ve balkonların sarımtırak bir renge dönüştüğü de oluyor, o ampir, o derin çökertmeli alınlıklar, kemerler hep göğe doğru kilitlenip çıkınlanmışlar. İri, apak, kadifemsi kubbeler var arkamızda. Koyuluğun dibini bulmuş yapılara yeşil renk dalgaları nadiren karışıyor. Orada burada dikilen yaşlı palmyeler de kurumuş, koyu kahverengi sarıyor yaprakları.

Eski kent, taşlarını zamanın altın suyuna batıra batıra denizinin yorgunluğunu umursamaz olmuş, renkli taşlar içersine oyulmuş pencereleriyle, yükseklikleriyle dalgalanan kıynın anısını unutmuş sanki.

Bırakılmış bir liman, çıkmazda bir kent, bir buğu, bir yaldız kabarcığı deryası... Köprülerde su kemerlerinde pek yaban ürpertiler... Tanırım, bu rıhtımlar, bu taş kentler, bu güvercin, aşıyor evrenler dolusu sözcükleri.

Bu yüzden düz damların küçücük sokaklarla kesiştiği tatlı eğimlerden geçiyoruz. Dik ve daracık sokaklar görüyorum, sık dokunmuş taşları kaldırılabilmüş bir sürü sokak. Hızlı yürümemiz söyleniyor. Ağır yürüyoruz ama. Birkaç portakal, gülgillerden birkaç ateş dikenini çalısı kayıp gidiyor ardımız sıra. Orada glayöllerden çökmüş, ıtlardan, süs yoncalarından çökmüş evin avlusunu ağlarken bırakıyorum. Çanları kabarcık kabarcık çatlamalar geçiren yığımla yonca devrilmiş kapılar, duvarlar, eşikler bırakıyorum renkli güneş gibi.

...Kalın bir çağıldı, bir semavi pınar suyun içinden akkorlar köpüğüyle ayrışarak değirmen kanatları gibi döne döne parçalandı rıhtımda ve, yaşayan kor parçacıkları kıyıdaki mavi suları sivirtti. Akötesi kıvılcımlanmalar, titreşimler boğuk bir ezgi oluşturdu.

Şimdi, günlerce saçaklara balkonlara depolara kubbelere yağmurlar yağdıktan sonra, güneşin, kesme taş duvarları billur çömleğine çevirdiği eski bir zaman aynası geçiyor gözlerimin önünden. Yokluğun soluğu her şeyi belirliyor. Işıtan kumlarla parıldıyor liman. Saydamlığın yüreğiyle dopdolu, yaşayan turkuaz kubbe havalanırken izi güvercin kesiyor. Evreni süt çizgisiyle kestiği için yerküreden görünmeyen fakat semanın merdivenlerini yıkacak olan güvercin, ufkun tropik pembesine aka aka ışık gölgeleriyle kaplıyor denizi ve, saydam bulutlara sarınmış uzak gemilerde asma sürgünlerini göğsüyle ezen silüetler beliriyor. Hışırtı duydum sanıyorum. Yaşlı bir palmye kahverengi kabuklarından kanıyor.

O yağmurların, o dalgaların yosun bağlamış şimdideki sinirlerini kavırıyor yokluğun soluğu.

Engin bir uğultu gökyüzünün omurgasında kırılarak ufalanıyor. Denize saçılıyor, döne döne özellik kazanıyor. Kesintili, üzgün cisimleşmeler, gitgide pustan arınıp berraklaşan çizgiler, yankılar var, hışırtılı ipekler.. geçmiş insanların yaşamına ait birkaç acı özlemlerle gülümseyişin çizgisi ne kadar zarif, billurla çizilmekte.

Liman, demirleyen gemilerin hasret tüten kalabalığıyla şenleniyor, dağınık ve olgun adımlarla yürüyen, zeytinyağı kokuları tahtalara sıza sıza evlere dağılan hayaletlerle rengârenk. Omuzlar birbirine karışmış geldikleri deryaya bakakalıyor kimileri.

Güvercin özünün taşlar üzerine büyük büyük boşanmaları kentin eski dolambaçlı planına öyle sinmiş, yapıların iç yüzey taşları öyle garip bir buğuyla örtülmüştü ki, zihnimde somut bir hazla kubbede tecessüm etmiş özün en yalın çiy beyazlığını topladım bugün. Elbette, ulu caminin çok güzel damlalar gibi taş örgülü revakında oturdum ve kalbimden usulca titreyerek dumanlaşan zarla korkarak sıyrdım som çiyleri.

İskeleğe doğru yürümek istedim. Kırışmış, tozlara bölünmüş kemikler ılık rüzgârda savrulup duruyordu, ufukta beyaz bulutların örttüğü gemiler de yüzmüyordu. Bitkin düşmüştüm. Ne zamandır içimde belirsiz bir kasvet, bir titreme.

Yapma, buradayım bak, ellerime sarılarak öpüyor. Evinin yakınından geçtiğimi duymuş. Öyle diyor. Dur, neden yapıyorsun diye haykırsam da sesim boğazımda düğüm düğüm. Sesim başka birisine aitmiş gibi, yabancı geliyorum kendime. “Rahatsız mı ettim?” “Hayır, ben kimim bilmiyorum.” Boynumu, yıldırım iğneleriyle yakan soluğu en uca, mavi şemsiyenin devasa çepelerle açılmış kumaşı altına sürüklüyor beni, gözlerimi ona çevirmek istiyor, çeviremiyorum. “Aslında ummuyordum geleceğini” diyor. Güçlü kolunu boynumdan usulca çektiği kısıcak bir an fark edebiliyorum onun gözyaşından yaratıldığını. Öylece sarıp sarmalıyor ciğerlerinin berrak çizgisiyle. Rihtımı boydan boya kat ederken iç organlarından savrulan su kamışları kat kat dolanıyor vücuduma ve acıtıyor bedenimi. Rihtımı boydan boya kat ederek köprüye bakan yüksek evlerin oraya doğru yürüyoruz.

Evet diyorum içimden, evet, bu kentin kıyıları boyunca tahtalarından, kayalarından bile duyulan yumuşak, fakat yabancı bir ürpertisi var.

Duru sesiyle, birkaç portakal ağacının eve uzanan yolu ortadan yarmış olduğunu söylüyor. Nasıl bir ırmaksın sen diyorum. Kolunun belime sarılışı giysilerimi geçersizleştiriyor, içeriden görünüyorum sanıyorum.

BAHTİYAR ASLAN

BAŞKASI'NIN HİKÂYESİ

Gökyüzü Yaralı bir gökyüzünü dikmeye çalışan ellerin sahibiyiz, ipekli turuncu ipliklerle. “Öyleyse akşam” diyecek ikimizden biri ve böylece zamanın hükmünü ezber etmeye başlayacağız, zamana hükmetmenin mümkün olabileceği gibi bir fikre kapılarak belki de. Ama bizim hikâyemizi kim yazacak? Bir hikâyemiz var mı bizim?

Biz?

Kimiz biz?

Şimdilerde öyle diyorlar ya; kendi kendini inşa ederken koyduğu her taşla arzın merkezine doğru bir karış daha küçülen, yenik, yıkık bir adamla... Kadını sen söyle. İkimizden bir “biz” çıkar mı? İkimizin olmayan hikâyesinden bir “hikâyemiz”? Fakat bir kitabın arasından düşen yahut düşmeden bulunan bir kâğıt, sahipsiz ve belki de eski... Yazıları silik mi? Kim bilir? Hangi kütüphaneden ödünç alınmışsa alınmış olan o kitabın arasında bulunan, dedim ya yahut arasından düşen, o kâğıt parçasında rastlanan bir metin, küçücük, birkaç cümlelik... Bir hikâye böyle başlayabilir mi? Bir hikâye başka nasıl başlayabilir ki?

Bir hikâye; bir “bizim hikâyemiz”?..

[Bir şekilde vuruyorsun beni. Bir şekilde vuruluyorum işte. Bile isteye yapıyorsun bunu, biliyorum. Çünkü bir şey doğacak böylece. Belki vurulmanın anlamı sadece. Doğacak ama. Mutlaka doğacak... Senin kadınlığın böylece anneliğe doğru akan bir şeye dönüşecek. Ve sen bunu biliyorsun. Gözlerini, o

Latin gözlerini, uzak ülkelerden birinde kırılan bir gitarın sesine ayarladığın gözlerini, o yanık yıkık şehirlerin külüyle ve kül renkli kirli bulutlarıyla, acılı, yoksul sokaklarıyla buluşturduğun gözlerini getirip bırakıyorsun ikide bir kalbimin arsasına. Sonra işte angina pectoris... Gecenin ortasında, sabahın köründe... Fark etmiyor. Yavaş yavaş ölüyorum. Sen yavaş yavaş ölmemi bekliyorsun. Oysa...

Dudakların suya değmemiş kor gibi. Sürekli devinen, büyüyen, başkalaşan, çoğalan varlığını esirgeyerek hazırlıyorsun bir doğumu. Şehrin kıyısında, belki bir dağın eteğinde durup yıldızlara bakıyorsun. Omuzlarının yumuşak kıvrımında eğlenen saçlarını bir uğru rüzgâr buluyor. Aklında tuhaf köprüler oluyor nedense. Tutup öpüyorum omuzlarını, göğsüne gölgesi düşen kirpiklerini. Uzakta bir nehir uğulduyor. Gecenin yatağında gümüş teniyle kıvrılan bir nehir...]

Mensure olsun diye mi yazmış yazan? Kim bilir? Bilinebilecek tek şey, bu kitapta onun da parmak izlerinin olduğudur. O her kimse, onu bulmak istiyor kadın ve erkek, yani sen ve ben, yani biz... Böyle devam edersek bir arayışın hikâyesi olur bizimkisi bir aşkın hikâyesinden çok. Belki bir yerde bu arayışın anlamı değişir de aşkı arayış olur. Kim bilir? (“Kim bilir?” bu hikâyenin aslında soru olmayan hatta düpedüz yargı olan cümlesidir ve hikâyemizin bütün anlamını yüklenmiş görünmektedir. Kendisini sık sık ama hep bir yargı olarak görmek isteyeceğimizden şüphem yok. Okuyucunun da yoktur eminim.). Fakat okurken kitapta o metni yazanın parmaklarına dokunacağız ikimiz de. Bir kadın ya da erkek olduğunu bilmeden. Bilmeden mi? Gerçekten bilmiyor muyuz? Erkekçe bir üslup değil mi bu?

“Hayır, kadınca. Evet, kadınca. Neden olmasın?”

“Bunu sana söyletmenin ne olduğunu biliyorum. Onun için itiraz etmeyeceğim.”

Doğrudur

Bu satırları -yani meçhul yazarın yazdıklarını- okurken Bakırköy sahiline, yani aslında sana doğru yürüyorum. Yolda, doğru söylemek -belki de doğruyu söylemek- [ikisinin arasında nasıl bir fark olduğunu şimdilik düşünmek istemiyorum] üzerine bir kitap okuyordum, hatta belki kitabın adı düpedüz buydu, yani *Doğruyu Söylemek*'ti -Foucault'nun bir kitabı olmalı yanılmıyorsam-. Kütüphaneden mi almıştım, şimdi hatırlamıyorum. Galiba biraz eskiydi kapağı. Kitabın içinde buldum bu satırları, yani iki paragrafı. Okurken nedense sanki senin için yazılmış bir metnin başlangıcı gibi geldi bana. İncecik bir yağmur yağıyordu ve seni düşündükçe Latin ülkelerinden birinde, ıssız, yoksul bir sokakta, üstelik de ölüm tehlikesinin ve korkusunun eşlik ettiği; hatta düpedüz enseme gezdiği bir yürüyüşle sana geldiğimi hissediyordum. Sonra birden vurulup solgun ışıkların yansıdığı sulara düşüyordum yüzükoyun. Başucumda

oturup esrar içiyordu biri. Belki marihuana... Biri? Biri yahut bir şey... Denizden martı çılgınlıkları geliyordu. Bir yerlerde sabah oluyordu. Bakırköy'ün gürültüsünü, gürültüye dönüşmüş insan kalabalığını yara yara yürüdüm. Sesleri erteleye erteleye, yüzleri unuta unuta, bedenleri duman gibi savura savura. Ötede bir yerde sen duruyordun ve vurulup düştüğüm yerden beni yalnızca sen kaldırılabilirdin. Ve bir öpüşünle diriltebilirdin beni. Orada, suların aynasına düşen sönük bir yıldız alıp çantana koyabilirdin.

-Bak işte, bütün bunlar o iki paragrafın, meçhul yazarın üslubuna ne kadar da benziyor!-

Hâlbuki inkâra ayarlıydın sen. Kanın inkâra ayarlıydı. Kalbin ve tenin... Öteden Latin gözleriyle bakıyordun. Kıvrılan, devinen, yekinen vücudunla... Yine de direndin. Kendi inkârında boğulan bir müşrik gibi durdun gelip başımda. Oysa eğilip kulağıma "seviyorum" demek istiyordun. Bu itirafı bir öpüşle süslemek, taçlandırmak... Gövden seni bana çekiyordu; saçların, dudakların, tenin, varlığın, öfken ve kinin...

Şöyle demeli...

Adam, balıkları seviyor. Kirpileri de nedense. Hiçbir şeyi yok aslında. Çayı fincandan ama ille de geyik motifli bir fincandan içiyor. Bunun hiçbir anlamı yok. Totem filan da değil. Annesiz ve babasız. Sebebini biliyor ama artık çoktan unuttu. Unuttuğuna göre de biliyor sayılmaz bir bakıma. Yalnız annesi ölürken çok uzaktaymış. Cenazesine gidebilmiş galiba. Kesin bir şey söz konusu değil. Kadını da bir balık olarak sevmeye niyetli. Buna cesareti var mı, bilmiyor. Ne de olsa bazı şeyleri bilerek unutan, bazı şeyleri unutarak bilen biri o. En çok aynalar kırıldığında seviniyor. Çirkin, örselenmiş bir yüzü var. Yüzüne bakmaya yüzü yok. Çünkü bu örselenişe izin veren kendisi. Suçlu. "BENİ KİM YARGILAYACAK?" Bu onun içinde tekrarlanan, sonra dışına çıkıp onu takip eden yegâne sorudur belki de. Dönüp ona başkası sorsun; "Seni kim yargılayacak?". Bu soruya bir şey eklemeli; şöyle bir şey; "tanrıdan önce?".

Kadın, irkilerek doğrulacak sandalyeden. Belden aşağısı uyuşmuş oturup beklemekten. Neyi beklediğini bilmemekten uyuşan bir havsalası da var. Belinin inceliğine ve kıvrılan hatlarına bakıyor boy aynasında önce. Dönüp geriden bakıyor sonra kendine, başını çevirerek. Aslında uzun sayılmaz boyu. Topuklu giyiyor bu yüzden. Yok, yok, bu yüzden değil, topuklu giymeyi seviyor. Kendini beğeniyor ve sürekli kendini kendiyi sınıyor. Bu yüzden sevemiyor gerçekten ve bir kalbe giden yolun kıvrımlarını, uçurumlu boşluklarını, köprülerini geçmeyi göze alamıyor. Ama gövdesinde sürekli devinen bir kadın var, rahat vermeyen. Eskiden beri siyah giymeyi seviyor. "Bir sebebi yok" diyor ama gerçekte var. Ama kendi gözlerini sevdiğini hiç inkâr etmiyor. Teninin kadifesini... Dudaklarını ve ellerini... Kimseye emanet edemeyecek kadar çok seviyor.

Yaşamının bir yolunu bulmuş, kuklalara söylenecek sözleri var, penceresine her sabah kuşların konuştuğuna -güvercin- inanıyor, onlara öpüşlerini sunuyor, kanatlarını ısıtıyor böylece güya, sardunyalarla göz banyosu yapıyor, menekşelerin pembeliğine, morluğuna üflüyor dudaklarının ateşini...

Başkasının Yazdığı

Dönüp ikinci kütüphanesine gittim. Orada oturur, sessiz sessiz birbirimize bakar, yazdığımız küçük hikâye parçalarını -hep bir hikâyemiz olsun istiyorduk-paylaşırdık. Kapıdan hızla geçtim. Bekçilere selam verip vermediğimi hatırlamıyorum bile. Oysa durup hâl hatır sormadan geçmezdim. Avlunun ortasındaki havuza kuşlar konuyordu. Ötede, verandada kahve içen kalabalığa bir tek varlıktan ibaretmişler gibi baktım. Hepsini tek bir bütün içinde algıladım. Aralarında boşluk bırakmayan, sanki sürekli birini alıp diğerine aktaran yoğun sigara dumanı aldattı belki de beni. Oysa hafif bir rüzgâr dağıtabilirdi her şeyi. Sonra sen seke seke o dağılımlılığın içinden gelip -belki de doğup demeliyim- elimi tutardın, usulca öperdin. Ben saçlarını okşardım. Kimseler görmezdi. Geçip giderdik büyük bir avluyu. Geçip gider gibi evrenden... “Hadi, yaz” dediğinde birden gece olurdu. Sonra uykun gelirdi senin, daha iki satır yazmadan.

“Aksaray’da, Sofular’da yeşil bir apartmanın dördüncü katında, kirli bir öğrenci evinde yaşıyorum. Buna mecburum. Kendime ait bir odam yok. Kirli kanepelerde uyuyan kaçınıcı nesiliz biz kim bilir? Sanki bu apartman ve özellikle de bu daire ta en baştan bir öğrenci evi olarak yapılmış ve ilk günden beri çehreler değişse de ev hiç değişmemiş. Bu evin anlamı bu âdeta. Duvarlardaki çerçeveler, çerçeveleri dolduran ucuz, çoktan solmuş sulu boya Kız Kulesi, Boğaz, Galata resimleri; yerdeki havı dökülmüş halılar, kirden kayış gibi olmuş kanepeler...”

Hikâyenin burasında durup yüzüme bakıyorsun; “Gerçek mi bu?” diye soruyorsun. “Hikâye” diyorum. “Yaaaa” diye büzüyorsun dudaklarını, küsüyorsun. Uzun bir sessizlik oluyor. Gözlerimi dışarı çeviriyorum. Havuzun suları bembeyaz köpürüyor. Ortasından durmadan kaynıyor havuz. Panjurlar yeşil. *Yeşil panjurlu kütüphane...* Böyle mi hayal etmiştik? Panjurların arasından bölünüp parçalanarak gelişini seyrediyorum. Hep bana doğru geliyorsun. Hep böyle oldu galiba. Bu yüzden sırtını hatırlamıyorum. Geriden görsem tanımam belki de seni. Saçlarını kestirdin mi? SIRTINDA BİR GÖLGE SAKLAYAN KADINLARDAN MISIN SEN DE? Okusan şimdi küsmeyi bırakıp, “O ne?” diyeceksin. “O ne?”. Sana nasıl açıklayabilirim ki! Ne zaman bu kadar?.. Of! Kulaklarımda nedense bir Balkan ezgisi. Latin Amerika? Bunların aşka dair olduğunu nasıl anlatayım sana? Sen ne zaman bu kadar sorularla sevmeye başladın beni? Bunun bir tükeniş olduğunu biliyor musun? “Aşk, sorularla tükenir” demiş miydin sana? Teslim olmayı ne zaman unuttun?

“Sofular’a ne zaman eğilip baksam yüzümü, farklı yüzlerce kokunun karışımı bir duman yalıyor. Sonra yüzlerce farklı dilin, binlerce farklı kelimesi tek bir cümleye, tek bir dile dönüşüyor, gelip buluyor beni. Aşağıda saçları kısa ve kıvrır kıvrır, koyu renkli insanlar saat ve kemer satıyor. Onlara uzun entariler giyen esmer erkekler selam veriyor. Konuşmaya başladıklarında kesif bir tarçın kokusu dolduruyor sokağı. Ötede bir bakkalın önünde “tava yoğurdu” diye bağırın şişko bir adam. Gecenin bu saatinde üstelik... Odaya dönüyorum. Karşı kanepede *Aylak Adam* okuyan biri var. Aylaklığı talim etmek istiyor nedense. Bazen bunu beraber yapmayı öneriyor bana. Çıkıp rastgele yürüyoruz. Tünel’e uğruyor yolumuz kimi zaman. Başka bir gün, hatta belki aynı gün Kadıköy’e geçiyoruz, sahafları dolaşılıyor, loş ışıklı barlara giriyoruz. İkimiz de içmiyoruz ama yine de barlara girip çıkıyoruz. *İçmeden aylak!* Rıhtıma bakan dükkânlardan birinde, belki de en küçüğünde turşu satılıyor. İçsek mi? *Turşu aylakları...* Ötede bir büfeden kaçak sigaralar alıyoruz. Günlerce içebiliriz. Ama bir hikâye yazmalıyım. Belki bir roman. -*Aylak Adam* gibisini ben de yazabilirim.- Bir sevgilim olmalı, yazdıklarımı okuyacak. Bir sevgilim olmalı, yazdıklarımдан ibaret. Bir sevgilim olmalı, yalnızca onu yazmalıyım. Bir sevgilim olmalı, onu tastamam yazmalıyım. -Tanrının yarattığını tastamam, eksiksiz anlatmak?- Hikâyenin, belki de romanın bir yerine incecik bir Balkan havası sızmalı. “Ama benim Latin havam? Sonra çok da iyi kahve yaparım. Yön duygum da yoktur”. İçimde sayıklayan bir sevgili. Aksaray’da, Sofular’da, pis, her yeri yapış yapış bir öğrenci evinde, incecik bir Balkan ezgisinin sızdığı, Latin havalı -çağrışım bu düpedüz- bir kızı yahut kadını, iyi kahve yaptığı ve yön duygusu olmadığı için sevmek mümkün mü? “Absürt” diyor Mustafa, karşı kanepede *Aylak Adam* okurken. Adı Mustafa mı gerçekten? Gerçekten karşı kanepede oturuyor mu? Orada sürekli *Aylak Adam* okuyan bir Mustafa mı var? Bir dekor? Evin asli unsurlarından biri?”

Öyleyse...

Kadın, bir hikâyenin bitmesini bekliyor, bir yerinden dâhil olma isteğine sürekli yenilerek. Hikâyenin bir yerinde, hikâyeden de olsa o çirkin adam tarafından öpülmek de istiyor. Fakat içinden; “Sofular’daki o evde sigara dumanı da olmalıydı, hem de çok yoğun” diyor. Elbet bitecek bu hikâye bir yerde. Fakat bizim hikâyemiz olduğunu kimse bilmeyecek.

Biz?

Bizim hikâyemiz?

Böyle bir şey?

Kahveyi iyi yaptığını tekrarlıyor kendi kendine. Kalkıp yapıyor da. İki olsa keşke... Bunu kendi mi diledi, emin olamıyor.